31990L0088

NÕUKOGU DIREKTIIV,
22. veebruar 1990,
millega muudetakse direktiivi 87/102/EMÜ tarbijakrediiti käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta

(90/88/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100a,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ([1])

koostöös Euroopa Parlamendiga, ([2])

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ([3])

ning arvestades, et:

nõukogu direktiivi 87/102/EMÜ ([4]) artikliga 5 on sätestatud ühenduses kasutatava krediidi kulukuse aastamäära arvutamise meetodi või meetodite kasutuselevõtmine;

siseturu loomise ja toimimise edendamiseks ning tarbijate kaitstuse kõrge taseme tagamiseks on soovitatav, et kõikjal ühenduses kasutataks ühtset krediidi kulukuse aastamäära arvutamise meetodit;

sellise meetodi kasutuselevõtmiseks ning kooskõlas tarbijale antava krediidi üldkulude määratlusega on soovitatav koostada ühtne krediidi kulukuse aastamäära arvutamise matemaatiline valem ja määrata kindlaks arvutamisel kasutatavad krediidi kuluartiklid, näidates ära need kulud, mida ei tohi arvesse võtta;

liikmesriigid, kes enne käesoleva direktiivi teatavakstegemist kohaldavad õigusakte, millega lubatakse kasutada krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks teist matemaatilist valemit, võivad üleminekuajal jätkata nende õigusaktide kohaldamist;

enne üleminekuaja lõppu ning kogemustele toetudes võtab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal vastu otsuse, mis võimaldab rakendada ühenduse ühtset matemaatilist valemit;

vajaduse korral on alati soovitatav krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel kasutada teatavaid hüpoteese;

kinnisvara koormava hüpoteegiga tagatud laenude erilise laadi tõttu on soovitatav sellised laenud kõnealuse direktiivi reguleerimisalast endiselt osaliselt välja jätta;

tarbijale kirjalikus lepingus edastatavat teavet tuleks täiendada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 87/102/EMÜ muudetakse järgmiselt.

1. Artikli 1 lõike 2 punktid d ja e asendatakse järgmistega:

"d) *krediidi üldkulud tarbijale* — kõik kulud, kaasa arvatud intress ja muud maksud, mis tarbija peab krediidi eest tasuma";

([1]) EÜT C 155, 14.6.1988, lk 10.
([2]) EÜT C 96, 17.4.1989, lk 87 ja EÜT C 291, 20.11.1989, lk 50.
([3]) EÜT C 337, 31.12.1988, lk 1.
([4]) EÜT L 42, 12.2.1987, lk 48.

"e) *krediidi kulukuse aastamäär* — krediidi üldkulud tarbijale, mis on väljendatud antud krediidi kulukuse aastase määrana ning arvutatakse artikli 1a kohaselt."

2. Lisatakse järgmine artikkel:

"Artikkel 1a

1. a) krediidi kulukuse aastamäär, mis võrdub kõigi tulevaste või olemasolevate kohustuste (laenud, tagasimaksed ja maksed) aastase ajaldatud väärtusega, milles on omavahel kokku leppinud võlausaldaja ja laenuvõtja, arvutatakse II lisas ettenähtud matemaatilise valemi abil;

b) III lisas esitatakse neli arvutusmeetodit illustreerivat näidet.

2. Krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks määratakse kindlaks "krediidi üldkulud tarbijale", nagu on määratletud artikli 1 lõike 2 punktis d, välja arvatud järgmised kulud:

i) maksud, mis laenuvõtja maksab krediidilepinguga ettenähtud kohutuste täitmata jätmise korral;

ii) ostuhinnale lisanduvad muud maksud, mis tarbija on kohutatud tasuma kauba või teenuste ostmisel sularaha või krediidi eest;

iii) rahaliste vahendite ülekandekulud ja arvepidamise kulud, mis on seotud krediidi tagasimaksete, intressi ja muude maksude saamisega, välja arvatud juhul, kui tarbijal ei ole piisavalt valikuvõimalusi või kui need maksud on ebatavaliselt kõrged; seda sätet ei kohaldata siiski kulude suhtes, mis on seotud kõnealuste tagasimaksete või tasude kogumisega kas sularahas või mõnel muul viisil;

iv) ühistute või rühmade liikmemaksud, mis tulenevad muust lepingust kui krediidileping, isegi kui need liikmemaksud mõjutavad krediiditingimusi;

v) kindlustuse või tagatiste tasud; kaasa arvatakse ka maksud, mille eesmärgiks on tagada, et võlausaldaja saab tarbija surma, invaliidsuse, haiguse või töötuse korral tagasi summa, mis koos võlausaldaja poolt krediidi andmise tingimusena kehtestatud asjakohase intressi ja muude maksudega võrdub krediidi üldsummaga või on sellest väiksem.

3. a) Kui käesolevas direktiivis nimetatud krediiditehingute suhtes kohaldatakse 1. märtsil 1990. aastal kehtivaid siseriiklikke õigusakte, millega kehtestatakse kõnealuste tehingute suhtes krediidi kulukuse aastamäära maksimumpiir ning kui need sätted võimaldavad kõnealusest maksimumpiirist välja arvata lõike 2 punktides i–v nimetamata muud standardkulud, võivad liikmesriigid ainult selliste tehingute puhul jätta eespool nimetatud kulud krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel arvesse võtmata, nagu on tingimuseks seatud käesolevas direktiivis, tingimusel et artiklis 3 mainitud juhtudel ning krediidilepingus esitatakse tarbijale teave summa suuruse ja selle kaasaarvamise kohta sooritatavatesse maksetesse.

b) Liikmesriikidel ei ole enam lubatud kohaldada punkti a alates tähtajast, mil lõike 5 punkti c sätete kohaselt jõustub ühenduses krediidi kulukuse aastamäära arvutamise ühtne matemaatiline mudel.

4. a) Krediidi kulukuse aastamäär arvutatakse krediidilepingu sõlmimise ajal, ilma et see piiraks artikli 3 reklaami ja eripakkumisi käsitlevate sätete kohaldamist.

b) Arvutamine toimub eeldusel, et krediidileping kehtib kokkulepitud aja ning et võlausaldaja ja tarbija täidavad oma kohustused kokkulepitud tingimuste kohaselt ning kindlaksmääratud tähtpäevadeks.

5. a) Üleminekumeetmena ja lõike 1 punktist a olenemata võivad liikmesriigid, kes enne 1. märtsi 1990 kohaldasid õigusnorme, mille kohaselt võis krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel kasutada II lisas esitatud matemaatilisest valemist erinevat valemit, jätkata selle valemi kasutamist oma territooriumil kolm aastat alates 1. jaanuarist 1993.

Liikmesriigid võtavad asjakohased meetmed tagamaks, et nende territooriumil kasutatakse ainult ühte krediidi kulukuse aastamäära arvutamise matemaatilist valemit.

b) Komisjon esitab kuus kuud enne punktis a sätestatud aja möödumist nõukogule ettekande, millele on lisatud ettepanek, mis võimaldab kogemustele tuginedes kehtestada ühenduses krediidi kulukuse aastamäära arvutamise ühtse matemaatilise valemi.

c) Nõukogu võtab komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega vastu otsuse enne 1. jaanuari 1996.

6. Kui krediidilepingud sisaldavad punkte, mis võimaldavad intressimäära ning krediidi kulukuse aastamääras sisalduvate muude kulude suuruse või taseme kõikumist, mida ei ole arvutamise ajal võimalik kindlaks määrata, eeldatakse krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel, et intress ja muud maksud ei muutu ning kehtivad krediidilepingu lõpuni.

7. Vajaduse korral võib krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel lähtuda järgmistest eeldustest:

— kui krediidilimiit ei ole lepinguga kindlaks määratud, võrdub antava krediidi suurus asjaomase liikmesriigi poolt kindlaksmääratud summaga, mille suurus on kuni 2 000 eküüd,

— kui tagasimaksmise ajakava ei ole koostatud ning seda ei saa lepingutingimuste ega antud krediidi tagasimaksevahendite põhjal tuletada, loetakse krediidi kestuseks üks aasta,

— kui ei ole sätestatud teisiti ning kui lepinguga nähakse ette rohkem üks tagasimaksmise tähtpäev, tehakse krediit kättesaadavaks ja sooritatakse tagasimaksed kõige varasemal lepingus sätestatud tähtpäeval."

3. Artikli 2 lõige 3 asendatakse järgmisega:

"3. Artikli 1a ning artiklite 4-12 sätteid ei kohaldata krediidilepingute ja krediiti lubavate lepingute suhtes, mille tagatiseks on kinnisvarahüpoteek, niivõrd kui need ei ole juba käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja jäetud lõike 1 punkti a alusel."

4. Artikli 4 lõikele 2 lisatakse järgmised punktid:

"c) andmed maksete suuruse, arvu ja sageduse või tähtpäevade kohta, mis tarbija krediidi tagasimaksmiseks vajab, ning andmed seoses intressi ja muude maksete tasumisega; võimaluse korral tuleb esitada ka kõnealuste maksete üldsumma;

d) artikli 1a lõikes 2 nimetatud kuluartiklid, välja arvatud lepinguliste kohustuste rikkumisega seotud kulutused, mida ei arvestatud krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel, kuid mis tarbija peab teatavatel asjaoludel kinni maksma, ning selgitus kõnealuste asjaolude kohta. Kui kõnealuste artiklite täpne summa on teada, tuleb see ära näidata; muul juhul tuleb kasutada arvutusmeetodit või võimalikult täpset hinnangut, kui see on võimalik."

5. Artikkel 5 jäetakse välja.

6. Lisa muutub I lisaks ning lõikele 1 lisatakse järgmine punkt:

"ix) tarbija kohustus koguda teatav summa raha, mis tuleb paigutada eriarvele."

7. Lisatakse käesoleva direktiivi II ja III lisa.

Artikkel 2

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud meetmed hiljemalt 31. detsembril 1992 ja teatavad sellest viivitamata komisjonile.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 22. veebruar 1990

Nõukogu nimel

eesistuja

D. J. O'MALLEY

LISA

"II LISA

ÜHELT POOLT LAENUDE JA TEISELT POOLT TAGASIMAKSETE NING TASUDE VÕRDSUST VÄLJENDAV PÕHIVALEM:

$$\sum_{K=1}^{K=m} \frac{A_K}{(1+i)^{tK}} = \sum_{K'=1}^{K'=m'} \frac{A'_{K'}}{(1+i)^{tK'}}$$

Tähtede ja sümbolite tähendus:

K	laenu number
K′	tagasimakse või makse number
A_K	laenu K summa
A'_K	tagasimakse K summa
$\sum$	summa
m	viimase laenu number
m′	viimase tagasimakse või makse number
^tK	täis- ja osa-aastates väljendatud ajavahemik laenu nr 1 tähtpäeva ning järgmiste laenude number 2 kuni m tähtpäeva vahel
$^tK'$	täis- ja osa-aastates väljendatud ajavahemik laenu nr 1 tähtpäeva ning tagasimaksete või maksete number 1 kuni m tähtpäeva vahel
i	määr, mis on arvutatav (algebrat, järkjärgulist lähendamist või arvutiprogrammi kasutades), kui võrrandi teised muutujad on lepingust või muul viisil teada.

Märkused

a) Mõlema lepinguosalise eri ajal makstud summad ei pruugi olla võrdsed ning neid ei pea tingimata maksma võrdse ajavahemiku järel.

b) Alguskuupäev on esimese laenu andmise kuupäev.

c) Arvutustes kasutatavaid ajavahemikke väljendatakse täis- või osa-aastates.

III LISA

ARVUTAMISNÄITED

Esimene näide

Laenusumma S = 1 000 eküüd.

See makstakse tagasi ühekordse maksena 1 200 eküüd 18 kuu möödumisel, st 1,5 aasta jooksul laenu alguskuupäevast.

Võrrand on: $1000 = \frac{1\,200}{(1+i)^{1,5}}$

või

$(1+i)^{1,5} = 1,2$

$1+i = 1,129243\ldots$

$i = 0,129243\ldots$

See summa ümardatakse 12,9 %ni või 12,92 %ni olenevalt sellest, kas liikmesriik või kasutustava võimaldab ümardada protsendimäära esimese või teise kümnendikkohani.

Teine näide

Kokkuleppele vastav summa on S = 1 000 eküüd, kuid võlausaldaja jätab endale 50 eküüd uurimis- ja halduskuludeks, seega tegelik laen on 950 eküüd; 1 200 eküüd makstakse tagasi, nagu esimese näite puhul, 18 kuu möödumisel laenu alguskuupäevast.

Võrrand on $950 = \frac{1\,200}{(1+i)^{1,5}}$

või $(1+i)^{1,5} = \frac{1200}{950} = 1,263157\cdots$

$1+i = 1,16851\ldots$

$i = 0,16851\ldots$ ümardatuna 16,9 % või 16,85 %.

Kolmas näide

Laenatud summa on 1 000 eküüd, mis tuleb tagasi maksta kahes osas, mõlemad 600 eküüd, vastavalt esimese ja teise aasta möödudes.

Võrrand on: $1000 = \frac{600}{1+i} + \frac{600}{(1+i)^2}$

see lahendatakse algebra abil ning saadakse tulemus i = 0,1306623, mis ümardatakse 13,1 % või 13,07 %.

Neljas näide

Laenatud summa on S = 1 000 eküüd ning laenusaaja peab tagasi maksma järgmiselt:

kolme kuu möödumisel (0,25 aastat)	272 eküüd
kuue kuu möödumisel (0,50 aastat)	272 eküüd
kaheteistkümne kuu möödumisel (1 aasta)	544 eküüd
Kokku	1 088 eküüd

Võrrand on:

$$1000 = \frac{272}{(1+i)^{0,25}} + \frac{272}{(1+o)^{0,50}} + \frac{544}{1+i}$$

Võrrand võimaldab arvutada i järkjärgulist lähendamist kasutades, mida saab programmeerida taskuarvutil.

Tulemuseks saadakse:

i = 0,1321, mida ümardatakse 13,2 või 13,21 %.”